

Ουκ εξουσιασθήσομαι υπό τινος

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Οι άνθρωποι συχνά διαπιστώνουμε ότι φανερώς ή αφανώς εξουσιαζόμαστε. Άλλοι άνθρωποι, τα πάθη και οι αδυναμίες μας, οι δυνάμεις της κοινωνίας που καθορίζουν τον τρόπο ζωής όλων, άρα αμέσως ή εμμέσως και τον δικό μας, διότι είναι αδύνατον να μην επηρεαστεί κάποιος, καθώς ζούμε στον κόσμο, βλέπουμε ότι δεν είμαστε τόσο ελεύθεροι ή καθόλου ελεύθεροι, μολονότι θα το θέλαμε.

Ποιος είναι όμως ο τρόπος αντίδρασής μας απέναντι στις μορφές εξουσίας που συναντούμε στη ζωή μας;

Αν επιχειρούσαμε να κάνουμε αυτοκριτική και να δούμε αληθινά τον εαυτό μας θα διαπιστώναμε ότι συνήθως τρεις είναι οι αντιδράσεις μας. Η συνήθεια και ο συμβιβασμός, ο θυμός και η οργή, η απόπειρα αυτοκαθορισμού. Ανάλογα με την αντίδραση διαμορφώνεται η πορεία της ζωής μας. Την ίδια στιγμή, κοντά μας διαμορφώνεται και η πορεία της ζωής των άλλων ανθρώπων του περιβάλλοντός μας, του άμεσου και του ευρύτερου, καθώς, όσο κι αν δεν το υποψιαζόμαστε, ένας

άνθρωπος προβληματίζει, αλλάζει ή παθητικοποιεί σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό τον κόσμο στον οποίο ζει.

Η ευκολότερη αντίδραση έναντι της κάθε λογής εξουσίας είναι η συνήθεια. Είτε δεν αντιλαμβανόμαστε την επίδραση της εξουσίας επάνω μας, είτε νιώθουμε ότι δεν επαρκούν οι δυνάμεις μας να αντισταθούμε σ' αυτήν, είτε απολαμβάνουμε τα κάποια λίγα προνόμια που χάρις στην εξουσία μας παραχωρούνται και τα οποία μας εξασφαλίζουν μία επαρκή για τα δεδομένα μας ζωή, όλα αυτά μας κάνουν να αφηνόμαστε στις επιδράσεις της. Για παράδειγμα, τα πάθη τα οποία επιδρούν επάνω μας είτε δεν αντιλαμβανόμαστε την πνευματική τους υφή, καθώς η πίστη μας δεν είναι τόσο ισχυρή, είτε τα θεωρούμε ανθρώπινες αδυναμίες, που δικαιολογούνται ακριβώς γιατί είμαστε άνθρωποι, είτε τα βαφτίζουμε στοιχεία του χαρακτήρα μας, για τα οποία δεν μπορούμε ή δεν χρειάζεται να κάνουμε κάτι, είτε αφηνόμαστε στη λογική της εποχής μας, η οποία τα θεωρεί δικαίωμα και τα αποθεώνει, μας καθιστούν ανθρώπους εμπαιθείς, όμως συνηθίζουμε να ζούμε υπό την εξουσία τους και συμβιβάζομαστε μ' αυτά. Το ίδιο συμβαίνει και με τους άλλους ανθρώπους, είτε τους οικείους, είτε τους φίλους, είτε τους εργοδότες μας, είτε εκείνους που διαμορφώνουν την ιδεολογία της εποχής. Συνηθίζουμε να είμαστε άνθρωποι της εποχής μας. Άνθρωποι που δεν θέλουμε ρήξεις. Που μας αρκεί να έχουμε τον επιούσιο ή να αποφεύγουμε τα χειρότερα. Γιατί ίδιον της κάθε εξουσίας είναι ο φόβος για το τι μέλλει γενέσθαι στην περίπτωση κατά την οποία δεν υπακούσουμε στον τρόπο της. Φόβος απώλειας της χαράς και της σταθερότητας. Απώλειας της κοινωνικής μας θέσης και της αποδοχής των άλλων. Φόβος μοναξιάς. Και έτσι ο φόβος συντηρεί τη συνήθεια.

Άλλοι οργιζόμαστε έναντι των όσων μας εξουσιάζουν. Διαπιστώνουμε ότι δεν είναι αυτό που θέλουμε για τη ζωή μας, ότι εμείς πλασθήκαμε να είμαστε ελεύθεροι και νιώθουμε ότι η εξουσία καταπιέζει ή πνίγει την προσωπικότητά μας. Της στερεί αληθινά τη χαρά και το νόημα. Κι ενώ οργιζόμαστε, όταν έρχεται η ώρα κατά την οποία καλούμαστε να πάρουμε τη ζωή στα χέρια μας, να δούμε ενώπιος ενωπίω τον εαυτό μας, να παλέψουμε να διορθώσουμε ό,τι μπορεί να διορθωθεί, ιδίως τον μέσα κόσμο μας, διαπιστώνουμε ότι ο κόπος είναι πολύς και το αποτέλεσμα αμφίβολο ή αδύνατο. Είτε δεν είμαστε έτοιμοι, είτε νιώθουμε μόνοι και αβοήθητοι είτε παγιδευόμαστε στα αδιέξοδα τα οποία η εξουσία συνεχώς φροντίζει να μας υπενθυμίζει, παραμένουμε οργισμένοι, αλλά και ανέτοιμοι να αντιδράσουμε για να αλλάξουμε. Έτσι θυμώνουμε και με τον εαυτό μας, κατακρίνουμε τους πάντες και τα πάντα, αλλά δεν τολμούμε. Ιδίως σε ό,τι αφορά στα πάθη μας, πολλές φορές διαπιστώνουμε ότι λειτουργούν καταστροφικά για τη ζωή μας, αλλά η μετάνοια και η ανάληψη του πνευματικού αγώνα δεν είναι στις προτεραιότητές μας. Ίσως γιατί έχουμε πεισθεί για την παντοδυναμία τους.

Υπάρχει και μία τρίτη αντίδραση. Είναι η απόπειρα αυτοκαθορισμού. Είναι εκείνη η υγιής απόφαση να «έρθουμε εις εαυτόν» (Λουκ. 15, 17) και να μην αφήνουμε τη ζωή μας έρμαιο της εκάστοτε εξουσίας. Να μην συνηθίσουμε, να μην συμβιβαστούμε, να μην παραιτηθούμε, ούτε να διοχετεύσουμε την αγωνία μας σε μία οργή ή έναν θυμό χωρίς αντίκρισμα, αλλά να αναλάβουμε βήμα-βήμα τον αγώνα να καθορίσουμε εμείς τι θέλουμε από τον εαυτό και τη ζωή μας. Και να ζητήσουμε βοήθεια. Πρωτίστως επιστρέφοντας εκεί που είναι βέβαιο ότι μας αγαπούνε, όχι γιατί έχουν να κερδίσουν κάτι από εμάς, αλλά γιατί μας νιώθουν παιδιά τους. Να αναγνωρίσουμε με ταπείνωση ότι υποταχτήκαμε σε εξουσίες αλλότριες της χαράς και της αγάπης. Όμως ότι δεν εγκαταλείψαμε την κριτική μας δυνατότητα, ούτε τη θέλησή μας να είμαστε ελεύθεροι. Και εν μετάνοια να εργαστούμε. Με οποιοδήποτε κόστος. Όχι με μία τυφλή επαναστατικότητα και την αίσθηση ότι εμείς είμαστε το κέντρο του κόσμου. Αλλά με εμπιστοσύνη σ' εκείνους που γνωρίζουμε ότι είναι οι οδοδείκτες της μεγάλης αλλαγής: αυτής της νίκης κατά των παθών, της νίκης κατά του κόσμου της ηττοπάθειας, του συμβιβασμού, της φιληδονίας, της φιλαυτίας.

Μόνο στην Εκκλησία και στη ζωή της υπάρχει η δυνατότητα του αληθινού αυτοκαθορισμού. Γι' αυτό και ο απόστολος Παύλος αναφωνεί: «ουκ εξουσιασθήσομαι υπό τινός» (Α' Κορ. 6, 12). Το παράδοξο είναι ότι ο αυτοκαθορισμός έρχεται όχι γιατί το εγώ μας το επιβάλλει με τις δυνάμεις του, αλλά γιατί εμπιστευόμαστε: τη σχέση με το Θεό ως Πατέρα μας στο πρόσωπο του Χριστού. Τη σχέση με εκείνους που πριν από εμάς έδειξαν και έζησαν την αλήθεια

του να είμαστε ελεύθεροι από τα πάθη χάρις στον πνευματικό αγώνα και την μετάνοια. Δηλαδή τους Αγίους και τους πνευματικούς μας πατέρες. Τον τρόπο της αγάπης προς όλους, που μπορεί να φαίνεται αδύναμος και ανίσχυρος, αλλά στην ουσία μας λυτρώνει από την δύναμη του κακού, καθώς το καθιστά ανήμπορο να διαλύσει την πίστη μας. Την αγάπη που μας κάνει να βρίσκουμε τρόπους υπέρβασης της συνήθειας και μας βοηθά να ανανεώνουμε ποιοτικά τις ανθρώπινες σχέσεις. Την αγάπη που ελέγχει άμεσα και έμμεσα όλους εκείνους που αδικούν την κοινωνία και τον πλησίον. Την αγάπη που μας κάνει να υπερβαίνουμε συμφέροντα, φόβους, μάταιους θυμούς και να γινόμαστε αληθινοί επαναστάτες. Αυτοί που οριζόντια δίνουμε μαρτυρία ζωής, χωρίς να ματαιοπονούμε κάθετα έναντι των ισχυρών και κάθε εξουσίας. Γιατί αν δεν νικήσουμε τις εντός μας εξουσίες, καμία αλλαγή δεν μπορεί να έχει ουσία. Διότι δεν θα κρατήσει, καθώς θα καταπιγεί από τα ανθρώπινα πάθη.

Αυτή την θριαμβευτική φωνή του αποστόλου «ουκ εξουσιασθήσομαι υπό τινος» ας την ξαναβάλουμε στη ζωή μας. Και ας την ακολουθήσουμε στην πορεία της Εκκλησίας και στην δική μας εντός της. Είναι η μοναδική γνήσια ελπίδα αλλαγής και αντίστασης. Γιατί στηρίζεται στη βοήθεια του Χριστού και στην εν Χριστώ πορεία. Αυτή που λείπει από τη ζωή του κόσμου. Ας μην λείψει τουλάχιστον από τη δική μας.

Πρωτ. Θεμιστοκλή Μουρτζανού

Πηγή: synodoiporia.blogspot.gr